

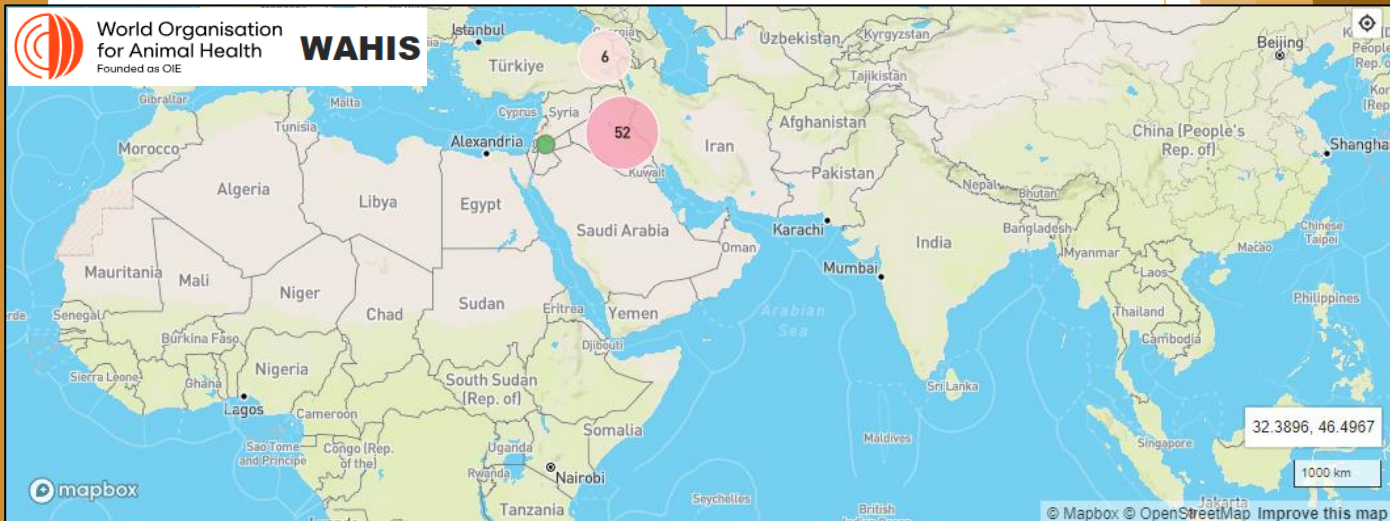
โรคปากและเท้าเปื่อย ซีโรไทป์ SAT2

บทนำ

องค์การสุขภาพสัตว์โลก (WOAH) รายงานพบการระบาดของโรคปากและเท้าเปื่อย(FMD) ซีโรไทป์ SAT2 เป็นครั้งแรกในทวีปเอเชีย ได้แก่ ประเทศจอร์แดน ตุรกี และอิรัก ตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2566 เป็นต้นมา

สาเหตุและการแพร่กระจาย

โรคปากและเท้าเปื่อยเกิดจากเชื้อ Apthovius ไหวงศ์ Picornaviridae พบทั่วโลกทั้งหมด 7 ชนิด ได้แก่ O, A, Asia1, C, SAT1, SAT2 และ SAT3 โดยในประเทศไทยและภูมิภาคใกล้เคียงในเอเชียเคยมีรายงานเฉพาะ O, A และ Asia 1 จึงยังไม่มีการผลิตวัคซีนสำหรับซีโรไทป์ SAT2 ในประเทศไทยและประเทศใกล้เคียง

สถานการณ์การระบาด

เชื้อไวรัส FMD SAT2 โดยทั่วไปแล้วมีการระบาดเป็นโรคประจำถิ่นในทวีปแอฟริกาทางตอนใต้ของทะเลทรายซาฮาร่ามาอย่างต่อเนื่อง ก่อนค.ศ. 2023 เคยพบการระบาดในตะวันออกกลางเมื่อปี 1990, 2000 และ 2012 ในประเทศเยเมน ซาอุดีอาระเบียและบาหลีเรน แต่ได้รับการกำจัดแล้ว สำหรับ FMD SAT2 ที่ระบาดในตุรกีพบว่ามี ความใกล้เคียงกับเชื้อที่พบในประเทศเอธิโอเปีย

สำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์
กรมปศุสัตว์

จัดทำเมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม พ.ศ. 2566

โรคปากและเท้าเปื่อย ซีโรไทป์ SAT-2

Rapid Risk Assessment

ปัจจัยเสี่ยงของการนำโรคเข้าประเทศ	โอกาสของการนำโรคเข้าประเทศ	โอกาสที่ปศุสัตว์ในประเทศจะติดเชื้อ	ระดับความเชื่อมั่นของการประเมิน	สรุปโอกาสการเกิดโรคในปศุสัตว์ในประเทศ (คอลัมน์ 2 X 3)	เหตุผลประกอบการประเมิน
<p>ปศุสัตว์มีชีวิตติดเชื้อ</p> <ul style="list-style-type: none"> • ถูกต้อง • ลักลอบ 	<p>น้อยมาก</p> <p>น้อย</p>	<p>กลาง</p> <p>สูง</p>	<p>สูง</p> <p>ต่ำ</p>	<p>น้อยมาก</p> <p>ปานกลาง</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ไทยยังไม่มี การเกี่ยวข้องทางการค้าโดยตรงกับประเทศในภูมิภาคตะวันออกเฉียงกลางที่มีการระบาดของโรค
<p>ผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์</p> <ul style="list-style-type: none"> • ถูกต้อง • ลักลอบ 	<p>น้อยมาก</p> <p>กลาง</p>	<p>น้อย</p> <p>น้อย</p>	<p>กลาง</p> <p>ต่ำ</p>	<p>น้อยมาก</p> <p>น้อย</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ยังไม่พบรายงานการระบาดของปศุสัตว์จากสาเหตุนี้
<p>วัตถุดิบอาหารสัตว์</p> <ul style="list-style-type: none"> • ถูกต้อง • ลักลอบ <p>อาหารสำเร็จรูป</p> <ul style="list-style-type: none"> • ถูกต้อง • ลักลอบ 	<p>น้อยมาก</p> <p>น้อย</p> <p>น้อยมาก</p> <p>ปานกลาง</p>	<p>ปานกลาง</p> <p>สูง</p> <p>ปานกลาง</p> <p>ปานกลาง</p>	<p>ปานกลาง</p> <p>ต่ำ</p> <p>ปานกลาง</p> <p>ต่ำ</p>	<p>น้อยมาก</p> <p>ปานกลาง</p> <p>น้อยมาก</p> <p>ปานกลาง</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ยังไม่พบรายงานการระบาดของ SAT-2 จากสาเหตุนี้ แต่ FMD ไทป์อื่นๆ เคยพบรายงานสอบสวนจากต่างประเทศพบการติดต่อจากฟางที่นำเข้ามาจากประเทศเกิดโรค
<p>สัตว์ป่ามีชีวิตติดเชื้อ</p> <ul style="list-style-type: none"> • ถูกต้อง • ลักลอบ 	<p>น้อยมาก</p> <p>น้อย</p>	<p>น้อย</p> <p>ปานกลาง</p>	<p>กลาง</p> <p>ต่ำ</p>	<p>น้อยมาก</p> <p>น้อย</p>	<ul style="list-style-type: none"> • โอกาสที่วางจะสัมผัสปศุสัตว์มีน้อย • ไม่มีรายงานการติดเชื้อ

ผลกระทบจากกรณีไม่มีปศุสัตว์ที่เป็นโรคในประเทศไทย	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (ต่ำมาก/ต่ำ/ปานกลาง/สูง)	เหตุผลประกอบการประเมิน
อัตราป่วยในสัตว์ที่ติดเชื้อ	สูง	<ul style="list-style-type: none"> - แพร่กระจายจากสัตว์สู่สัตว์ได้ง่ายและรวดเร็ว - ค่า Basic reproductive ratio ประมาณ 1.68 – 4.5 - ยังไม่มีวัคซีนซีโรไทป์นี้ในไทยและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
อัตรารายในสัตว์ที่ติดเชื้อ	ปานกลาง	<ul style="list-style-type: none"> - มีรายงานในรายที่รุนแรง ก่อให้เกิดการเสียชีวิตได้ (เคยพบอัตราการตายประมาณ 50%)
จำนวนชนิดสัตว์ที่ติดเชื้อได้	ปานกลาง	<ul style="list-style-type: none"> - SAT2 ส่วนใหญ่พบมากในสัตว์เคี้ยวเอื้อง (โค กระบือ) แต่ยังไม่พบรายงานการระบาดในแพะและ สุกร
การกีดกันทางการค้า	สูง	<ul style="list-style-type: none"> - ประเทศคู่ค้าส่วนใหญ่มีกำหนดให้สัตว์หรือผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องมาจากพื้นที่ปลอดโรค
สรุประดับผลกระทบ	สูง	<ul style="list-style-type: none"> - ก่อให้เกิดการสูญเสียทางเศรษฐกิจสูง และมีผลต่อการกีดกันทางการค้า

สรุปผลการประเมิน

ความเสี่ยงการนำเข้าเชื้อไวรัส FMD SAT-2 มาสู่ประเทศไทยแล้วทำให้เกิดโรคในปศุสัตว์พบว่าขณะนี้ระดับความเสี่ยงอยู่ในระดับน้อยมากถึงปานกลางเนื่องจากประเทศไทยไม่ได้มีการเกี่ยวข้องทางการค้าโดยตรงกับประเทศแถบตะวันออกเฉียงกลางที่มีการรายงาน

ผลกระทบหากมีการเกิดโรคพบว่าอยู่ในระดับสูง เนื่องจากประเทศไทยและประเทศในภูมิภาคใกล้เคียงไม่มีวัคซีนซีโรไทป์นี้ ตลอดจนสัตว์ในพื้นที่ไม่มีภูมิคุ้มกันมาก่อน จึงมีโอกาสดูดเชื้อและแพร่กระจายสูง และโรคดังกล่าวมีความสำคัญมากต่อการค้าปศุสัตว์ระหว่างประเทศ

สำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์ กรมปศุสัตว์

จัดทำเมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม พ.ศ. 2566